Lietas arhīva Nr. CA-0134-23/26
ECLI:LV:RAT:2023:0208.C30447419.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 8. februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Žanete Žimante, tiesneses Ilze Ošiņa un Sarmīte Vamža,
rakstveida procesā izskatīja civillietu biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022. gada 3. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Biedrība "Latvijas Jaunatnes padome" (turpmāk – prasītāja vai biedrība) cēla prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētāja), lūdzot tiesai: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai pamatparādu 5 993,07 *euro*, iedzīvotāju ienākuma nodokli 1 790,14 *euro*, darba devēja nodokli 2 051,46 *euro*, darba ņēmēja nodokli 913,11 *euro* un visus tiesāšanās izdevumus; atzīt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piespriestās, bet nepiedzītās, summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587. pantu, 1652. panta trešo daļu, 1662., 1753., 1756., 1759., 1765., 1779., 2185. un 2212. pantu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi:

[1.1] 2016. gada 4. janvārī puses noslēdza uzņēmuma līgumu Nr. /numurs/ projekta koordinatora pienākumu izpildei (turpmāk – uzņēmuma līgums). Atbildētāja no 2016. gada 4. janvāra līdz 2017. gada 1. septembrim organizēja biroja darbu, kārtoja grāmatvedības dokumentāciju un organizēja dokumentu apriti.

[1.2] 2017. gada nogalē konstatēts, ka atbildētājai ir nenokārtotas saistības pret prasītāju 1 884,07 *euro* apmērā – viņa trīs reizes izņēma skaidru naudu no prasītājas Valsts kases konta, attaisnojuma dokumentus par to neiesniedza un naudu prasītājas bankas kontā neatgrieza.

Bez tam atbildētāja bez attaisnota pamata no prasītājas AS "Swedbank" bankas konta uz savu personīgo bankas kontu pārskaitīja 4 109 *euro*: 2016. gada 5. maijā- 2 500 *euro*, maksājuma mērķī norādot "aizdevuma (noslēguma) atmaksa"; 2017. gada 27. aprīlī- 2 609 *euro*, maksājuma mērķī norādot "saistību (aizdevumi, avansu norēķini) izpilde".

[1.3] 2018. gada 20. martā Valsts ieņēmumu dienests, atzīstot, ka atbildētājas no prasītājas konta izņemtie naudas līdzekļi saskaņā ar likumu "Par iedzīvotāju ienākumu nodokli" ir uzskatāmi par avansa maksājumu bez seguma, aprēķināja normatīvos aktos noteiktos nodokļus: iedzīvotāju ienākuma nodokli- 1 790,14 *euro*, darba devēja nodokli- 2 051,46 *euro,* un darba ņēmēja nodokli- 913,11 *euro*.

[2] 2022. gada 3. martā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa nosprieda prasību apmierināt daļēji: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai neatgriezto avansu- 1 884,07 *euro*, pārmaksāto aizdevumu- 4 109 *euro,* un tiesas izdevumus- 356,57 *euro*, jeb kopā- 6 349,64 *euro*; noteikt prasītājai tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas- 6 349,64 *euro*; noraidīt prasību daļā par aprēķināto nodokļu piedziņu; piedzīt no pusēm par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus- no katras 7,18 *euro*.

Spriedums pamatots ar Civillikuma 1402., 1511., 1838., 1934., 1943. pantu, likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normām un šādiem motīviem:

[2.1] 2016. gada 4. janvārī puses noslēdza uzņēmuma līgumu. Atbildētāja apņēmās veikt prasītājas projekta koordinatores pienākumus saskaņā ar darba aprakstu.

2017. gada 5. janvārī puses vienojās par grozījumiem uzņēmuma līgumā, atbildētājai veicot uzdevumu no 2016. gada 4. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un saņemot samaksu par uzdevumu- 5 *euro* par stundu.

Saskaņā ar darba aprakstu atbildētājai bija pienākums sagatavot projektu atskaites, ik mēnesi sagatavot un iesniegt atskaišu dokumentus.

Lietā nav strīda, ka 2017. gada 1. septembrī pušu sadarbība tika pārtraukta.

[2.2] Nav strīda, ka no 2016. gada 4. marta līdz 2016. gada 27. jūlijam atbildētāja no prasītājas konta uz savu bankas kontu pārskaitīja 8 000 *euro* projekta īstenošanai.

Atbildētāja nav iesniegusi attaisnojuma dokumentus 1 884,07 *euro* izlietojumam un nav šo naudu atgriezusi prasītājai.

Atbildētājas argumentam, ka nekad nav izņēmusi skaidru naudu no prasītājas konta, nav izšķirošas nozīmes, jo nav strīda, ka nauda tika ieskaitīta atbildētājas kontā.

Naudas līdzekļus atbildētāja uz savu bankas kontu pārskaitījusi 2016. gada 4. martā, 18. aprīlī un 27. jūlijā, proti, vairāk kā gadu pirms pušu sadarbības pārtraukšanas.

Nekonstatējot uzņēmuma līgumā un Civillikuma 1838. pantā noteikto atbildētājas pierādīšanas pienākuma izpildi, tiesa nonāk pie secinājuma, ka prasība daļā par 1 884,07 *euro* piedziņu ir apmierināma.

[2.3] Tiesa nodibināja un lietā nav strīda, ka prasītāja 2015. un 2016. gadā no atbildētājas saņēma aizdevumu 13 800 *euro* apmērā, taču no 2016. gada 16. februāra līdz 2017. gada 27. aprīlim atbildētājai atlīdzināti 17 909 *euro*, proti, 2016. gada 16. februārī atlīdzināja atbildētājai 1 500 *euro*, 2016. gada 25. aprīlī- 300 *euro*, 2016. gada 2. maijā- 3 000 *euro*, 2016. gada 3. maijā- 4 000 *euro*, 2016. gada 4. maijā- 4 000 *euro*, 2016. gada 5. maijā- 2 500 *euro* un 2017. gada 27. aprīlī- 2 609 *euro.*

Pušu starpā pastāv strīds par atbildētājas pienākumu atlīdzināt prasītājai 4 109 *euro*, kas pārsniedz prasītājam izsniegtā aizdevuma summu.

Atbildētāja tiesvedības gaitā iesniedza tiesai 3 vienošanās un aprēķinu par prasītājas saistībām, norādot, ka 13 800 *euro* ir galvenā aizdevuma atdošanas saistība, bet 4 585,50 *euro* ir soda nauda par termiņā neatmaksātu aizdevumu. Tai pat laikā atbildētāja neapstrīdēja prasītājas norādīto

iebildumu, ka atbildētājas iesniegtās vienošanās prasītājas lietvedībā nav reģistrētas.

Izvērtējusi pušu argumentus un tiesas rīcībai iesniegtos pierādījumus, tiesa atzīst, ka atbildētājas iesniegtie pierādījumi- 3 vienošanās par prasītājas saistībām maksāt soda naudu, neiztur kritiku, jo šos darījumus un strīdus maksājumus prasītājas vārdā atbildētāja veikusi vienpersoniski, atbildētāja kā prasītājas izpilddirektore strīdus darījumus prasītājas grāmatvedībā nereģistrēja un pirmstiesas savstarpējā sarakstē atbildētāja noklusēja prasītājai par 3 vienošanās esību un ar tām izrietošām prasītājas saistībām, atbildētāja kā prasītājas izpilddirektore neveica prasītājas interesēm atbilstošas darbības izsniegtā aizdevuma savlaicīgai atdošanai atbildētājai kā privātpersonai, atbildētāja nav ticami un loģiski izskaidrojusi konstatētās neatbilstības, no kā secināms, ka minētie strīdus dokumenti tiesā iesniegti nolūkā izvairīties no prettiesiski iegūtas naudas atdošanas prasītājai.

Nekonstatējot tiesiski attaisnojamu pamatu soda naudas 4 109 *euro* pieņemšanai, prasītājas prasījumu par šādas naudas piedziņu no atbildētājas tiesa atzīst par pamatotu un apmierināmu.

[2.4] Uz Valsts ieņēmumu dienesta 2018. gada 4. oktobra lēmuma pamata uzrēķināto nodokļu summu prasītāja ir samaksājusi. Nodokļu parāda sabiedrībai nav.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu sniegtajiem paskaidrojumiem, konstatējot, ka prasītāja nav apstrīdējusi Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu par aprēķināto nodokļu samaksas pienākumu, tiesa atzīst, ka prasība daļā par nodokļu 4 754,71 *euro* piedziņu nav pamatota un ir noraidāma.

[2.5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 354,79 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,78 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,36 *euro*, kas piedzenami no pusēm līdzīgās daļās par labu valstij, ir 7,18 *euro* no katras.

[2.6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam prasītājai nosakāmas tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas 6 349,64 *euro*, ņemot vērā Civillikuma 1763. pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot piedzītās summas lielumu.

[3] Iesniedzot apelācijas sūdzību, atbildētāja apstrīdēja Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022. gada 3. marta spriedumu daļā, ar kuru prasība apmierināta, apelācijas instances tiesai lūdza prasību noraidīt un piedzīt no prasītājas par labu atbildētājai visus tiesāšanās izdevumus.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti:

[3.1] Attiecībā uz piedzīto avansa maksājumu 1 884,07 *euro* apmērā, atbildētāja norāda, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētāja ir atdevusi prasītājai no Valsts kases konta pārskaitītos 8 000 *euro*.

Tiesa bez ievērības atstājusi atbildētājas pārstāves lūgumu uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt dokumentus, kas pamato atbildētājas izdevumu statusu – vai tie ir uzskatāmi par attaisnotiem vai nē. Prasītājas iesniegto aprēķinu nevar uzskatīt par pierādījumu, jo skaitļi paši par sevi nepierāda parāda esību.

Atbildētājas rīcībā nav prasītājas lietvedībā un grāmatvedībā esošo dokumentu, un tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 93. pantu.

[3.2] Attiecībā uz pārmaksāto aizdevumu 4 109 *euro* prasītāja izvēlējusies tiesai iesniegt divus pēdējos maksājumus, kurus tiesa vērtējusi, lai gan maksājumi bijuši vairāki.

[3.2.1] Laikā, kad atbildētāja sniedza pakalpojumus prasītājai, tostarp organizēja lietvedības kārtošanu, visi līgumi, vienošanās un citi dokumenti tika reģistrēti un uzkrāti lietvedībā. Atbildētāja nevar sniegt paskaidrojumus par prasītājas darbībām pēc sadarbības pārtraukšanas, jo netika parakstīts dokumentu nodošanas un pieņemšanas akts, no kura varētu secināt, kādi dokumenti tika vai netika nodoti un pieņemti.

[3.2.2] Aizdevumu atmaksa tika veikta, ievērojot ekonomiskās efektivitātes principus. Šai aspektā pretenzijas par atbildētājas darbu netika celtas, tādēļ atbildētājai nebija pamata argumentēt prasītājas saistību izpildes kavējuma pamatotību.

[3.2.3] Tiesa nav ņēmusi vērā atbildētājas norādi, ka pēc pušu attiecību izbeigšanas viņai nav bijusi piekļuve lietvedības dokumentu reģistriem. Tādējādi viņai nebija iespēja konstatēt, kuru dokumentu trūkst prasītājas lietvedībā, lai tos iesniegtu prasītājai un tiesai.

Lietā esošās vienošanās nav atzītas par spēkā neesošām. Apstāklis, ka tās abu pušu vārdā parakstījusi atbildētāja, nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem.

Atbildētāja bija atbildīga par grāmatvedības un lietvedības kārtošanas organizēšanu, bet ne par ierakstu veikšanu lietvedības vai grāmatvedības reģistros.

[3.3] Prasības pamatošanai prasītāja nav iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus, kas pierādītu parāda esības faktu.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka organizācijai, nevis pakalpojumu sniedzējam, ir pienākums uzglabāt grāmatvedības dokumentus.

Saskaņā ar darba aprakstu atbildētājai bija pienākums sagatavot projektu un finansētāju atskaites, kā arī sagatavot un iesniegt ikmēneša atskaites. Šo pienākumu izpildē pārkāpumi nav konstatēti.

Spriedumā nav atsauces uz normatīvo aktu, kas uzliktu atbildētājai pienākumu pēc pušu sadarbības pārtraukšanas uzglabāt sagatavotos projektus un finansētāju atskaites.

[3.4] No prasības pamatojuma nav skaidrs, vai prasītāja prasību centusies pamatot ar to, ka aprēķinātais parāds veidojies no atbildētājas kā uzņēmuma līguma saistību izpildītājas, vai kā zaudējums, kas izriet no atbildētājas darbības.

[4] Prasītāja iesniedza rakstveida paskaidrojumus, paužot viedokli, ka atbildētājas apelācijas sūdzība ir nepamatota.

Motīvu daļa

[5] Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi celto prasību, atbildētājas iebildumus, lietā iesniegtos pierādījumus un apelācijas sūdzības argumentus, secina, ka prasība ir apmierināma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu un 430. panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā. Fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

[6.1] Atbildētāja pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējusi daļā, ar kuru prasība apmierināta, tādēļ, atbilstoši Civilprocesa likuma 426. panta pirmajai daļai, prasība pārējā daļā netiek vērtēta.

[6.2] Apelācijas kārtībā nav apstrīdēti šādi pirmās instances tiesas nodibināti fakti:

- 2016. gada 4. janvārī starp pusēm noslēgts uzņēmuma līgums Nr. /numurs/, ar kuru atbildētāja apņēmās veikt prasītājas projekta koordinatores pienākumus no 2016. gada 4. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim saskaņā atbilstoši darba aprakstam (līguma pielikums Nr. 1);

- atbildētāja, cita starpā, atbildēja arī par grāmatvedības un lietvedības kārtošanas organizēšanu;

- 2017. gada 5. janvārī puses grozīja uzņēmuma līgumu, vienojoties, ka atbildētāja uzdevumu veic no 2016. gada 4. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim;

- puses sadarbību pārtrauca 2017. gada 1. septembrī.

[7] Pušu starpā pastāv strīds par prasītājas tiesībām saņemt no atbildētājas bez tiesiska pamata saņemto avansu 1 884,07 *euro* apmērā un aizdevuma atlīdzinājumu 4 109 *euro* apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Pirmās instances tiesa savus spriedumā ietvertos argumentus balstījusi uz iesniegtajiem pierādījumiem un no tiem izrietošajiem faktiskajiem apstākļiem, konstatētajiem faktiem devusi pareizu piemērojamām likuma normām atbilstošu juridisko novērtējumu, tādēļ, realizējot Civilprocesa likuma 432. panta piektajā daļā noteiktās tiesības, Civillietu tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem motīviem, tos neatkārtojot.

[8] Civillietu tiesas kolēģija par nepamatotu atzīst atbildētājas iebildumus pret pārsūdzēto spriedumu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[8.1] Ņemot vērā, ka neviena no pusēm uzņēmuma līgumu nav apstrīdējusi, pušu tiesiskās attiecības apspriežamas pēc Civillikuma piecpadsmitās nodaļas II apakšnodaļas – no 2212. līdz 2230. pantam.

Atbildētāja uzņēmuma līgumu parakstījusi kā pašnodarbināta persona, uzņemoties izpildīt prasītājas pasūtījumu atbilstoši līgumam pievienotajam darba aprakstam, atskaiti un darbu nodošanas – pieņemšanas aktu iesniedzot prasītājai ne ātrāk kā 25. datumā tekošajā mēnesī un ne vēlāk kā līdz 5. datumam nākamajā mēnesī, iepriekš to saskaņojot elektroniski ar pasūtītāju (*lietas 1. sējuma 10.-11. lapa*).

[8.1.1] Civillikuma 2213. pants noteic, ka uzņēmējam jāizpilda pasūtījums saskaņā ar līgumu un jānodod pasūtītājam.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka uzņēmēja pienākumam veikt darbu ir pakārtota nozīme attiecībā pret būtisko – nodot pasūtītājam darba rezultātu (*Civillikuma komentāri. Saistību tiesības prof. K. Torgāna vispārīgā redakcijā. Rīga 2000. 526. lpp.*).

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta pirmajai daļai, Civillikuma 2213. pantam, minētajai doktrīnas atziņai un uzņēmuma līguma 3.3. punktam tieši atbildētājas pienākums ir pierādīt, ka viņa uzņemtās saistības ir izpildījusi.

Proti, ne vien prasītājas, bet konkrētajā gadījumā jo īpaši atbildētājas lietvedībā jābūt uzņēmuma līgumā paredzētajām atskaitēm un prasītājas parakstītiem darbu pieņemšanas-nodošanas aktiem.

Līdz ar to neiztur kritiku atbildētājas arguments, ka darba uzdevuma izpildes pierādīšanas pienākums gulstas uz prasītāju.

[8.1.2] No lietas materiāliem redzams, ka pēc sadarbības pārtraukšanas 2017. gada 1. septembrī puses turpinājušas saziņu e-pastā. No sarakstes izriet, ka atbildētāja līdz 2017. gada 21. septembrim aicināta ierasties biedrībā, lai saskaņotu projektu nodošanu un pieņemšanu, kā arī sniegtu prasītājai paskaidrojumus par maksājumiem kontos, aizdevumiem un citiem maksājumiem (*lietas 1. sējuma 81.-88. lapa*). Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto, ka atbildētāja minēto uzaicinājumu atstājusi bez ievērības, jo atbildētāja to nav atspēkojusi.

Līdz ar to nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka pēc pušu attiecību izbeigšanas atbildētājai nav bijusi piekļuve lietvedības dokumentu reģistriem, kā rezultātā viņai tikusi liegta iespēja pārbaudīt prasītājas iesniegtā prasījuma pamatotību.

[8.1.3] 2016. gada 4. martā no prasītājas Valsts kases konta atbildētāja savā kontā AS "Swedbank" ieskaitījusi 1 000 *euro*, 18. aprīlī – 4 000 *euro*, 27. jūlijā – 3 000 *euro* (*lietas 1. sējuma 14.-17. lapa*). Ievērojot uzņēmuma līguma 3.3. punktu, secināms, ka par šīs naudas izlietojumu, kas veikti saskaņā ar līgumam pievienoto darba aprakstu, atskaite bija jāiesniedz vismaz līdz 2016. gada augusta beigām vai, atbilstoši Civillikuma 1838. pantam, jāiesniedz pierādījums par neizlietotās naudas atskaitīšanu prasītājas Valsts kases kontā.

Ievērojot iepriekš konstatētos faktus par atbildētājas no uzņēmuma līguma izrietošām saistībām, neiztur kritiku apelācijas sūdzības arguments, ka atbildētājai nav bijusi iespēja aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses, jo viņas rīcībā neesot bijuši prasītājas lietvedībā un grāmatvedībā esošie dokumenti.

Atbildētājai kā pašnodarbinātai personai ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājai, tāpēc viņai nav pamata aizbildināties ar pierādījumu trūkumu par uzņēmuma līguma ietvaros veiktajiem darbiem un naudas līdzekļu izlietojumu.

[8.2] Lietā nav strīda par faktu, ka atbildētājai bija piekļuve prasītājas naudas līdzekļiem un viņa no saviem personīgajiem līdzekļiem 2015. gada decembrī un 2016. gada aprīlī izsniedza prasītājai 13 800 *euro* apmērā, bet no 2016. gada februāra līdz 2017. gada aprīlim no prasītājas konta uz savu personīgo kontu pārskaitīja 17 909 *euro*.

Apelācijas sūdzībā iebildumus pret prasību daļā par 4 109 *euro* piedziņu (17 909 – 13 800) atbildētāja pamatojusi ar pušu 2015. gada 15. decembra, 2016. gada 15. aprīļa un 2016. gada 20. aprīļa vienošanos par, attiecīgi, 10 000 *euro*, 3 000 *euro* un 800 *euro* aizdevumu prasītājai (*lietas 1. sējuma 183.-188. lapa*).

No atbildētājas iesniegtā aizdevumu atmaksas aprēķina (*lietas 1. sējuma 189. lapa*) izriet, ka viņas ieskatā prasītāja pieļāvusi aizdevumu atmaksas termiņa kavējumu, tāpēc tai ir pienākums samaksāt aizdevējai (atbildētājai) vienošanās paredzēto soda naudu 0,5 % apmērā no neatmaksātās summas par katru nokavēto dienu jeb 4 585,50 *euro*, tāpēc prasījums par 4 109 *euro* piedziņu ir nepamatots.

Šādus atbildētājas argumentus Civillietu tiesas kolēģija vērtē kritiski, jo: 3 vienošanās, uz ko atsaucas atbildētāja, viņa parakstījusi ne vien savā, bet arī prasītājas vārdā, taču prasītājas akcepts šādai atbildētājas rīcībai netiek konstatēts; nav pamata atzīt, ka prasītāja bijusi informēta par sankcijām saistību neizpildīšanas gadījumā, prasītāja apstrīd soda naudas darījuma esību un nav pamata konstatēt atbildētājas attiecīgu rīcību darījuma reģistrēšanai prasītājas grāmatvedībā; lietā esošie materiāli liecina, ka atbildētāja pušu pirmstiesas savstarpējā sarakstē noklusēja prasītājai par 3 vienošanās esību un no tām izrietošajām prasītājas saistībām- argumentus par šādu darījumu esību atbildētāja izvirzīja vien pirmās instances tiesā.

Tā kā netiek konstatēti citi pierādījumi, kas apliecinātu prasītājas pienākumu ciest sodu par termiņu kavējumu 13 800 *euro* atdošanai atbildētājai, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja nav pierādījusi savas tiesības uz soda naudas 4 109 *euro* paturēšanu sev.

[8.3] Atbilstoši iepriekš minētajam, iebilstot pret prasītājas negatīvas dabas faktu- atbildētājas tiesību neesību paturēt sev prasītājas naudas līdzekļus -uz atbildētāju gulstas pienākums pierādīt tiesai šādas tiesības esamību (Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa).

Citiem vārdiem, pat, ja likums nenoteic personas pienākumu katrā ziņā saglabāt dokumentus, kas uz viņu var attiekties, tas neatsvabina atbildētāju pierādīt tiesai savu iebildumu pamatotību.

[8.4] Tiesu praksē nostiprinājusies atziņa, ka likuma normu, kas piemērojama konkrētajā civiltiesiskajā strīdā, konstatē tiesa. Kā iepriekš jau tika norādīts, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā pirmās instances tiesa savus spriedumā ietvertos argumentus balstījusi uz iesniegtajiem pierādījumiem un no tiem izrietošajiem faktiskajiem apstākļiem, konstatētajiem faktiem devusi pareizu piemērojamām likuma normām atbilstošu juridisko novērtējumu.

No prasības pieteikuma satura pietiekami skaidri saprotams prasītājas mērķis- saņemt atpakaļ naudas līdzekļus, ko atbildētāja ieguvusi bez tiesiski attaisnojama pamata: avansa 1 884,07 *euro* saņemšana, bet uzņēmuma līguma saistību nepildīšana; nepamatota prasītājas naudas atsavināšana 4 109 *euro* apmērā. Atbildētāja ir norādījusi, kāpēc uzskata, ka viņai ir tiesības šādus naudas līdzekļus paturēt sev.

Līdz ar to atbildētājas arguments, ka viņai nav skaidrs celtās prasības pamats, Civillietu tiesas ieskatā ir nepamatots un nerada pamatu prasītājam nelabvēlīga sprieduma taisīšanai.

[9] Civilprocesa likuma normas noteic tiesas pienākumu izspriest jautājumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

[9.1] Tā kā prasība apmierināta, nav pamata apmierināt atbildētājas lūgumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu no prasītājas.

Spriedums taisīts par labu prasītājai, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu izspriežams jautājums par prasītājas tiesas izdevumu piedziņu no atbildētājas.

[9.2] Ceļot prasību, prasītāja samaksāja valsts nodevu 636,28 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro* (*lietas 7.-8. lapa*).

Ņemot vērā apmierinātās prasības apmēru 5 993,07 *euro* (1884,07 + 4109), saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta b) apakšpunktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu un 41. panta pirmajā daļā noteikto proporcionalitātes principu, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva 354,79 *euro* apmērā (5 993,07 / 10 747,78 = 0,5576; 0,5576 x 100 % = 55,76 %; 636,28 x 55,76 % = 354,79) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro*.

[9.3] No lietā esošās uzziņas par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem redzams, ka tie pirmās instances tiesā ir 18,20 *euro*, bet apelācijas instances tiesā tie nav radušies (*lietas 2. lapa*).

Atbildētāja veikusi ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 7,18 *euro* apmērā (*lietas 1. sējuma 256. lapa*).

Civilprocesa likuma 42. pants noteic lietas dalībnieku pienākumu nesamaksāto tiesas izdevumu atlīdzināšanu valstij. Ievērojot minēto, no pusēm piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie nesamaksātie izdevumi, proti: no prasītājas 4,85 *euro* (18,20 x 44,24 % = 8,05 – 3,20 = 4,85); no atbildētājas 2,97 *euro* (18,20 x 55,76 % = 10,15 – 7,18 = 2,97).

Tādējādi no atbildētājas prasītājas labā piedzenami- 357,99 *euro* (354,79 + 3,20), valsts labā - 2,97 *euro*, bet valsts labā piedzenami 2,97 *euro,*

[10] Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka sprieduma labprātīgai izpildei nosakāms termiņš - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesas pienākums ir sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt uz prasītāja tiesībām par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus.

Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punkta un 1765. panta pirmās daļas nosacījumiem par nokavējuma procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru, ņemot vērā Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumā sniegto skaidrojumu par nosakāmās summas apmēru, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus, kas ir 6 % gadā no nesamaksātās piedzītās summas (piedzītais parāds un tiesas izdevumi) nosakāmas no vienpadsmitās dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās (sk. [10] pkt.) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Atbilstoši Civillikuma 1763. pantam procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 432. pantu,

n o s p r i e d a

biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai "Latvijas Jaunatnes padome", reģistrācijas Nr. 40008012686, neatgriezto avansu 1 884,07 *euro*, pārmaksāto aizdevumu 4 109 *euro* un tiesas izdevumus 357,99 *euro*, jeb kopā 6 351,06 *euro.*

Samaksa veicama biedrības "Latvijas Jaunatnes padome", reģistrācijas Nr. 40008012686, norēķinu kontā LV34HABA0551041012072, AS "Swedbank".

Piedzīt no biedrības "Latvijas Jaunatnes padome", reģistrācijas Nr. 40008012686, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,85 *euro*, iemaksājot tos Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. 90001672316, kontā Nr. LV51 TREL 2190 4580 1900 0, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21 499, norādot iemaksas mērķi un lietas numuru.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,97 *euro*, iemaksājot tos Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. 90001672316, kontā Nr. LV51 TREL 2190 4580 1900 0, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21 499, norādot iemaksas mērķi un lietas numuru.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu- 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, norādītajā termiņā maksājumu apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas apgabaltiesā.

Noteikt biedrībai "Latvijas Jaunatnes padome", reģistrācijas Nr. 40008012686, tiesības par laiku no vienpadsmitās dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās piedzītās summas 6 351,06 *euro*, ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot Rīgas apgabaltiesā kasācijas sūdzību un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr. 90000068892, Valsts kases kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0.

Tiesnese Ž. Žimante
Tiesnese I. Ošiņa
Tiesnese S. Vamža

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.
Dokumenta oriģināls atrodas Tiesu informatīvajā sistēmā.